

LBRIS

We know
books

Gheorghe Daniel Micu

RUXANDRA SUȚU

sau

Destinul unei fiice de Voievod,
„Regină a Daciei
și descendentă a Bizanțului”

2024

Cuprins:

Săvârșirea pe altarul dăruirii totale din iubire este drumul Raiului - Prefață de Radu Negrescu-SUȚU, stră-strănepot de frate al Domniței Ruxandra	9
Introducere	13
I) Biserica „Sfânta Treime” din Târgul Cailor de odinioară, cel mai vechi lăcaș de rit ortodox din Cetatea Brașovului	14
II) Cimitirul bisericii, loc de odihnă veșnică a unor clerici însemnați, principii și urmași de viță nobilă	19
1) Turnul și criptele	19
2) Cea mai veche troiță din zona Brașovului	20
3) Cripta mitropolitului Dositei Filitti	21
4) Mormintele Brâncovenilor	22
5) Văcăreștii	23
III) Destinul unei fiice de Voievod, „Regină a Daciei și descendentă a Bizanțului”	26
1) Familia Suțu	28
2) Dilema privind data nașterii	32
3) Inscripția de pe piatra funerară	34
4) Copilăria și adolescența	39
IV) Căsătoria și „zestrea blestemată”	49

V) De la extaz, la agonie. Nesiguranța Bucureștilor și fuga la Brașov	56
VI) Ruxandra-Lucia Suțu, o floare ruptă „în primăvara vieții”	62
Frânturi din viața prințesei Ralù, sora Ruxandrei	64
Bibliografie	73
Scurtă biografie a autorului	78

Săvârșirea pe altarul dăruirii totale din iubire este drumul Raiului

Povestea domniței Ruxandra Suțu este, după cum ne spune chiar părintele Gheorghe Daniel Micu, eruditul autor al acestei cărți, „*țesută pe firul istoric al întâmplărilor, o poveste despre fragilitatea vieții omenești și marea taină a maternității*”.

Autorul dă dovadă, în această lucrare foarte documentată, de un real talent literar și de o mare sensibilitate, citirea ei fiind o pură desfătare intelectuală și spirituală.

Sfântul ierarh Ioan Hrisostom spunea că „*femeia, când a murit născând, moare pe altarul jertfei, ca o martiră și mucenită*”. Dar cine-a fost acest suflet de mamă, plecat prematur în veșnicie, să vegheze pruncii nenăscuți? Cine-a fost domnița Ruxandra? Eu cred că, deși a existat realmente acum două veacuri, ea ar putea fi doar un simbol de suferință și de dăruire totală.

Fiind prin vocație duhovnic, un doctor de suflete, fără de arginți, un *anargyros*, autorul înțelege drama existențială a femeii care se stinge în durerile facerii, întrucât, potrivit dumnezeieștilor Părinți, ne spune chiar el: „*femeia care moare încercând să nască prunc, să se socotească cu sfinții!*”, căci *moartea ei este asemeni unui martiriu, dăruindu-și viața pentru a da viață*.

Această carte este, negreșit, o frumoasă călătorie în timp, prin veacuri trecute, fanariote, o călătorie prin noi înșine,

precum cea a unui alt grec, Ulise, care a fost una inițiatico-lăuntrică, metaforică și metafizică, întrucât Ulise se caută pe sine în încercările la care viața și soarta l-au supus, iar noi suntem aidoma lui.

Heureux qui, comme Ulysse, a fait un beau voyage, spunea odată poetul Joachim du Bellay, *Ferice ca Ulise, cine-a umblat prin lume*, căci **întreaga noastră viață este o călătorie labirintică, este o luptă perpetuă nu numai cu încercările potrivnice ale vieții, dar mai ales cu noi înșine.**

Se retrouver face à soi-même, cum ar spune francezul, dar ceva mult mai dramatic. **Este o coborâre** asemeni catabazei altui grec, Orfeu, **în profunzimea sinelui. Coborârea, acea katabasis în Tartar, în infernul durerilor facerii, urmată de obicei de anabasis, de ziua înălțării, a înlăturării durerii prin bucuria venirii pe lume a noului-născut, nu a fost trăită de Ruxandra domnița decât pe jumătate.**

„Femeia, când e să nască, se întristează, fiindcă a sosit ceasul ei; dar după ce a născut copilul, nu-și mai aduce aminte de durere, pentru bucuria că s-a născut om în lume” (Ioan 16, 21), ne reamintește cu infinită justețe autorul.

Atunci când Domnul ne va chema la Judecata de Apoi, care nu este doar o sintagmă metaforică, ne va întreba cu siguranță ce-am făcut în această viață pe care El ne-a dat-o. Întreba-ne-va aceasta în temuta *Zi a mâniei*, în *Dies irae*:

*Dies irae, dies illa,
Solvat saeculum in favilla,
Teste David cum Sibylla!
Quantus tremor est futurus,
Quando iudex est venturus,
Cuncta stricte discussurus!*

Și dacă în acest moment, așternând din memorie aceste strofe cu condeiul pe hârtie, am mai mult în minte superbul *Requiem* al lui Berlioz decât imnul franciscanului Tommaso da Celano sau profeția Sibilei Tiburtine, aceasta este pentru că muzica dumnezeiască te marchează mai mult. Traducerea în română ar suna cam așa:

*Zi de ură, zi de silă,
În cenușă, fără milă,
Zis-au David cu Sybillă!*

*Ce urgie va să fie,
Judele când va să vie,
Toate, aspru, El le știe!*

În fine, în acea înfricoșătoare zi, **Domnul venit să ne judece ne va întreba ce-am făcut cu sămânța de iubire pe care El ne-a adus-o pe Pământ în urmă cu două milenii, s-o sădim și s-o cultivăm.**

Dacă noi, robii Săi cei nedemni, ne vom bâlbâi, că da, că am fi vrut să facem, dar că nu am putut, că ne-am temut, că n-am avut timp, cred că Domnul îi va spune Sfântului Petru să ne închidă porțile Raiului în nas, iar nouă, netrebnicilor, ne va porunci cu glas de tunet să trecem deoparte, laolaltă cu porcii și caprele râioase.

Și mai cred că Ruxandra domnița, roaba Sa cea nevinovată, plecată fără voia ei în amara pribegie, mielușica sacrificată pe altarul jertfei și al datoriei, al dăruirii totale din iubire, a fost demult primită acolo unde *nu este durere, nici întristare, nici suspin*, la dreapta Tatălui și a Fiului, Nădejdea și Mântuitorul nostru, căci săvârșitu-sa pe drumul cel îngust al Raiului, pe care mulți îl caută, dar puțini îl găsesc.

Dumnezeu s-o ierte și s-o hodiească la dreapta Sa, în lumea dreptilor, iar noi să ne rugăm astăzi să aibă parte de viață veșnică și de împărtășirea cu sfinții în Rai!

Autorul ne reamintește că trista ei poveste - a ei și-a altor domnițe și soții, tinere jupânese fermecătorese - este exprimată succint în câteva cuvinte simple, dar pline de înțelepciune profundă și de adevăr, care ne arată ceea ce, spune el, *prea lesne și prea des uităm*: că „**vârsta și vestitul nume, frumusețea și averea sunt deșertăciune: toate-s praf, cenușă, toate sunt putreziciune**”. Sunt chiar vorbele Ecclesiastului: *O, deșertăciune a deșertăciunilor! Totul este deșertăciune* (Eccl. 1,2).

Dar mai bine să-l lăsăm pe părintele Gheorghe Micu, cunoscutul publicist care a trudit din greu întru a duce la bun sfârșit această mult așteptată și necesară lucrare, să ne povestească istoria acestei domnițe și a familiei sale. Îi mulțumesc pentru seriozitatea documentării și îl felicit pentru această frumoasă izbândă, aducându-i, de peste veacuri, omagiul familiei. Mă bucur nespus de fiecare dată când unui prieten, unei cunoștințe, unui confrate de condei îi este publicată o carte, de parcă ar fi a mea.

Radu Negrescu-SUȚU¹, de *Nașterea Domnului*, 2024.

---

¹ Radu Al. Negrescu-SUȚU (foto) - **erudit scriitor și ziarist**, fiul principesei Georgeta Rudolf SUȚU, **stră-stră-strănepot al domnitorului Alexandru Suțu**, descendent după mamă din fratele mai mic al Ruxandrei, Grigore.

Introducere

Printre toate atracțiile sale, fascinantul oraș turistic de la poalele Tâmppei găzduiește, pe lângă multe alte lăcașuri de cult aparținând diverselor confesiuni, trei edificii ortodoxe ce poartă hramul Preasfintei Treimi, toate fiind monumente istorice datând din secolele XVIII-XIX: biserica „*Sfânta Treime*” - *Cetate* sau *Barițiu* (1787), biserica „*Sfânta Treime*” de la Dârste - construită între 1783-1796 și biserica „*Sfânta Treime*” din *Șchei-Tocile* (1824-1831). Considerăm existența acestor trei vechi biserici având Trinitatea ca ocrotitor drept una providențială și deloc întâmplătoare, cifra *trei* având un puternic simbolism în aproape toate religiile lumii. Dincolo de a fi doar *un simbol al unității dintre suflet, minte și trup*, numărul *trei* ne va trimite întotdeauna la perfecțiunea, armonia și înțelepciunea divină a Sfintei Treimi, coborâtă printre oameni pentru a-i îndumnezei.

În demersul nostru ne vom îndrepta atenția către **prima biserică ortodoxă ridicată *intra muros* la Brașov - „Sfânta Treime-Cetate”** - lăcaș vechi de aproape un sfert de mileniu, acolo unde ni se dezvăluie povestea unor oameni din vremuri de mult apuse, a căror amintire o mai păstrează doar vestigiile reci peste care s-a așternut patina timpului și lucrurile frumoase ce le-au lăsat în urmă, spre dăinuire veșnică.

Vă invit așadar, să abandonăm măcar pentru puțină vreme tumultul cotidian, cu toată graba și ispitele lui, refugiindu-ne în paginile acestei cărți.

*Biserica „Sfânta Treime-Cetate” din Brașov,
o cenușotcă¹ ascunsă între clădiri.*

I. Biserica „Sfânta Treime” din Târgul Cailor de odinioară, cel mai vechi lăcaș de rit ortodox din Cetatea Brașovului

Cu siguranță că toate cele trei lăcașuri amintite sunt încărcate de istorie, însă cercetarea noastră trimite către **cel mai vechi edificiu ortodox din Cetatea de sub Tâmpa: biserica „Sfânta Treime” - rodul credinței dreptmăritoare și al iubirii jertfelnice a negustorilor și a cetățenilor de naționalități ortodoxe diferite: români, greci, macedo-români, sârbi și bulgari din Cetatea Brașovului²**, ridicată pe parcursul anilor

¹ **Cenușotcă** = echivalentul Cenușăresei din basme; cineva sau ceva neglijat și nebăgat în seamă, dar căruia i se va face dreptate - www.dexonline.ro.

²***Protopopiatul Ortodox Român Brașov, **Monografie album**, Editura Andreiana, Sibiu, 2023, p. 49. Informații despre **biserica „Sfânta Treime” - Cetate** se pot citi

1786-1787 chiar în vecinătatea celebrei *Biserici Negre* (*die Schwarze Kirche*). Din păcate, clădirea a rămas până astăzi ferită de ochii trecătorilor, fiind „ascunsă” în curtea din spatele pasajului de pe *Barițiu 12*, aproape sufocată de imobilele înconjurătoare, ca o *cenușotcă* a zilelor noastre pe lângă care atât turiștii, cât și localnicii, trec impasibili adeseori.

Construirea lăcașului în zona numită odinioară *Târgul Cailor* (actualmente Str. *George Barițiu*) a fost susținută material prin **donățiile consistente ale negustorilor autohtoni** dar și prin implicarea boierilor din principatele dunărene, fugari la Brașov din cauza evenimentelor de la 1769³. Ulterior, pe lângă **ctitorii români, macedo-români, greci, ș.a. o contribuție semnificativă la înzestrarea bisericii au avut și unii moșieri din Țara Românească**, descendenți ai marilor familii domnitoare precum Brâncoveanu, Sturdza, Mavrocordat, ș.a.⁴, refugiați aici în anul 1821, când a izbucnit revolta antiotomană. **Sfințirea** acestui edificiu care avea să devină **prima biserică ortodoxă din interiorul Cetății brașovene** s-a oficiat de către episcopul ortodox sârb al Ardealului, **Ghedeon Nichitici** (1783-†1788)⁵

---

la pp. 49-63, material întocmit de părintele profesor dr. **Vasile Oltean**. Parafraza acestui pasaj ne aparține.

³ Anul 1769 este cunoscut pentru **desele schimbări de domnie în ambele principate românești**, urmate de instaurarea administrației militare ruse (1769-1774) - www.encyclopediaromaniei.ro. Despre **implicarea pribegilor de peste munți în ridicarea primei biserici ortodoxe din Cetate**, vezi lucrarea Pr. Vasile Oltean, *Biserica Sfânta Treime - Cetatea Brașov*, Editura *Transilvania Expres*, Brașov, 2013, pp. 26-27.

⁴ Sextil Pușcariu, *Brașovul de altădată*, Editura *Dacia*, Cluj, 1977, p. 90.

⁵ Pentru **păstorirea episcopului Ghedeon Nichitici în Ardeal**, vezi Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, *I.B.O.R.*, Editura *IBMBOR*, vol. II, București, 1981, pp. 506-508. El fusese numit „*episcop (de)plin*” de împăratul **Iosif al II-lea** (1780-1790), cel care a subordonat Episcopia Ardealului (neunită cu Roma) Mitropoliei de Carlovitz până în anul 1864. Se spore că episcopul **Ghedeon Nichitici l-ar fi trădat pe Horia** (liderul răscoalei de la 1784) pentru suma de *1000 de florini* - cf. Ioan Fruma, *Horia, procesul și martiriul*, Editura *Dacia Traiană S.A.*, Sibiu, 1947, pp. 33, 47,